

Sygnatura akt VIII Ns 138/17

\$%\$VIII/Ns/138/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2018 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR Grzegorz Kurdziel

Protokolant Aleksandra Klepacz

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2018 r. we Wrocławiu na rozprawie sprawy

z wniosku K. S., M. Z. i I. L. (1)

przy udziale A. L. i (...) S.A. z siedzibą w W.

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczeń o odrzuceniu spadku po I. L. (2)

postanawia:

I. zatwierdzić uchylenie się od skutków prawnych niezachowania przez wnioskodawczynię K. S. terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym w dniu 20 kwietnia 2006r. ojcu I. L. (2), ostatnio stale zamieszkałym we W. przy ul.(...);

II. zatwierdzić uchylenie się od skutków prawnych niezachowania przez wnioskodawczynię M. Z. terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym w dniu 20 kwietnia 2006r. ojcu I. L. (2), ostatnio stale zamieszkałym we W. przy ul.(...);

III. zatwierdzić uchylenie się od skutków prawnych niezachowania przez wnioskodawczynię I. L. (1) terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym w dniu 20 kwietnia 2006r. ojcu I. L. (2), ostatnio stale zamieszkałym we W. przy ul.(...).

UZASADNIENIE

W dniu 21 kwietnia 2017 r. K. S., M. Z. oraz I. L. (1) wniosły o zatwierdzenie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po ojcu I. L. (2), zmarłego w dniu 20 kwietnia 2006 r. we W., ostatnio stale zamieszkałego we W. przy ul. (...), po którym nie było prowadzone postępowanie spadkowe. Jako uczestniczkę postępowania wnioskodawczynie wskazały A. L..

Wnioskodawczynie w uzasadnieniu wniosku wyjaśniły, że w marcu 2017 r. K. S. odebrała ze skrzynki pocztowej przesyłkę adresowaną do jej zmarłego ojca z pismem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie J. B. w sprawie egzekucyjnej z wniosku (...) S.A. przy udziale dłużnika I. L. (2) na podstawie nakazu zapłaty wydanego w dniu 10 lutego 2000 r. i zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 29 grudnia 2003 r. Wnioskodawczynie wskazały, że ojciec zmarł w dniu 20 kwietnia 2006 r. we W., od wielu lat był uzależniony od alkoholu, rzadko przebywał w mieszkaniu przy ul. (...) we W., z powodu awantur z córką K. S. i jej mężem często był odwożony do Izby Wytrzeźwień. Nadto podały, że druga żona ojca – A. L. – również nadużywała alkoholu. Wnioskodawczynie wyjaśniły, że nie wiedziały, z czego ojciec się utrzymywał, nie miał bowiem żadnego stałego zajęcia

zarobkowego, nadto wskazały, że nie wiedziały o jakichkolwiek zobowiązaniach finansowych ojca, nie miały wiedzy, że mógł on zaciągnąć jakiekolwiek zobowiązanie, nie mając żadnej pracy i innych dochodów. Wnioskodawczynie twierdziły, że do ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy i K. S. nie przychodziła żadna korespondencja z banku czy też innych instytucji finansowych, która uzasadniałaby stwierdzenie, że ojciec posiadał jakiekolwiek zobowiązania finansowe, nie przychodziły wcześniej żadne wezwania do zapłaty. Wnioskodawczynie podały, że ojciec miał zadłużenie z tytułu opłat za energię, jednakże wszystko zostało uregulowane przed śmiercią I. L. (2). Nadto wskazały, że po śmierci ojca udały się do kilku banków w celu sprawdzenia, czy nie został zaciągnięty kredyt na jego nazwisko. Przyznały, że ojciec korzystał z telefonu, jednakże była to oferta na kartę, którą doładowywał, gdy miał pieniądze, zaś aparat z którego korzystał, był bardzo stary.

Wnioskodawczynie wyjaśniały, że po śmierci ojca nie złożyły oświadczenia o odrzuceniu spadku, nie wiedziały bowiem, że może on mieć jakiekolwiek zobowiązania finansowe. Wnioskodawczynie twierdziły, że brak złożonego oświadczenia o odrzuceniu spadku spowodowany był istotnym błędem co do stanu spadku po ojcu, w sytuacji bowiem, gdyby miały choćby cień wątpliwości co do stanu majątkowego ojca, z pewnością złożyłyby w ustawowym terminie oświadczenie o odrzuceniu spadku. Wnioskodawczynie wyraziły wolę złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po ojcu I. L. (2) przez Sądem.

Postanowieniem z dnia 6 września 2017 r. tutejszy Sąd wezwał na podstawie art. 510 § 2 k.p.c. do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania (...) S.A. z siedzibą w W. (k. 27).

Uczestniczka A. L. nie stawiała się na posiedzeniach wyznaczonych na rozprawie (zawiadomiona przez awizo). Uczestnik postępowania (...) S.A. z siedzibą w W. również nie stawiał się na rozprawach, mimo prawidłowego zawiadomienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. L. (2) zmarł w dniu 20 kwietnia 2006 r. we W.. W chwili śmierci był żonaty z A. L., nazwisko rodowe S..

Dowód:

- Odpis skrócony aktu zgonu I. L. (2) sporządzony w USC we W. pod nr (...), k. 13,
- Odpis skrócony aktu małżeństwa I. L. (2) i A. S. sporządzony w USC we W. pod nr (...), k. 13.

I. L. (2) był ojcem wnioskodawczyń – K. S. (nazwisko rodowe – L.), M. Z. (nazwisko rodowe – L.) oraz I. L. (1).

Dowód:

- Odpis skrócony aktu małżeństwa B. S. i K. L. sporządzony w USC w M. pod nr (...), k. 13,
- Odpis skrócony aktu małżeństwa A. Z. i M. L. sporządzony w USC we W. pod nr (...), k. 13,
- Odpis skrócony aktu urodzenia I. L. (1) sporządzony w USC we W. pod nr (...), k. 13.

I. L. (2) przed śmiercią zamieszkiwał stale przy ul. (...) we W. z żoną A. L.. Związek małżeński zawierał dwa razy – pierwszy raz z Z. L., nazwisko rodowe S., z tego związku pochodziło dwoje dzieci – K. S. oraz I. L. (1), drugi raz z A. L., nazwisko rodowe S., z tego związku pochodziła córka M. Z.. I. L. (2) nie miał innych dzieci pozamałżeńskich ani przysposobionych, nie pozostawił testamentu, nie toczyło się postępowanie spadkowe po zmarłym, nikt nie był uznany za niegodnego dziedziczenia. Wnioskodawczynie o śmierci ojca dowiedziały się w tym samym dniu.

Relacje wnioskodawczyń z ojcem były trudne. I. L. (1) wyprowadziła się z domu po skończeniu 8 klasy szkoły podstawowej, od tego momentu była wychowywana przez ciocię. I. L. (1) nie utrzymywała kontaktu z ojcem, ostatni

raz widziała go w 2002 r. na ślubie siostry. I. L. (2) nadużywał alkoholu, nie pracował, dzieci wychowywały się same dzięki pomocy sąsiadów, nie interesował się losem I. L. (1), nie uczestniczył w życiu jej rodziny.

Wnioskodawczynie K. S. i M. Z. miały ograniczony kontakt z ojcem I. L. (2), K. S. pomieszkiwała w jego mieszkaniu, musiała się jednakże wyprowadzić z uwagi na nadużywanie przez ojca alkoholu. K. S. wiedziała o zaległościach bieżących związanych z użytkowaniem lokalu mieszkalnego, które zostały przez nią uregulowane. Kiedy K. S. mieszkała w mieszkaniu przy ul. (...), była zorientowana w bieżącej sytuacji finansowej lokalu, wiedziała o zadłużeniu za energię elektryczną, nie miała jednakże wiedzy o innych zadłużeniach.

Po pogrzebie ojca wnioskodawczynie weszły do jego zamkniętego pokoju, drzwi otworzyła im A. L., znalazły tam dokumenty związane z zaległościami w opłatach za gaz i prąd oraz swoje akty urodzenia, nie znalazły innych dokumentów wskazujących na zadłużenia.

K. S. i M. Z. po śmierci ojca były w bankach i firmach telekomunikacyjnych, nie wskazywało na zadłużenia ojca, taką też informację przekazały siostrze I. L. (1). I. L. (2) miał telefon na kartę, od operatora sieci wnioskodawczynie dowiedziały się, że jest to karta na doładowanie i nie ma na niej żadnych zadłużeń, a numer samoczynnie wygasa. Również A. L. przekazała wnioskodawczyniom, że do I. L. (2) nie przychodziła żadna korespondencja w sprawie zadłużeń. Pozostając w przekonaniu, że wszystkie sprawy po śmierci ojca zostały wyjaśnione, nie pozostawił on po sobie żadnych zobowiązań finansowych, wnioskodawczynie nie składały oświadczenia o odrzuceniu spadku po ojcu. A. L. od chwili śmierci I. L. (2) nie utrzymuje kontaktu z wnioskodawczyniami.

W mieszkaniu komunalnym przy ul. (...) we W. zamieszkuje obecnie wnioskodawczynie K. S.. O istnieniu zadłużenia ojca wnioskodawczynie dowiedziały się w marcu 2017 r., gdy K. S. odebrała korespondencję adresowaną do I. L. (2), zawierającą pismo Komornika Sądowego z dnia 10 lutego 2017 r. w sprawie egzekucyjnej z wniosku wierzyciela (...) S.A. przeciwko dłużnikowi I. L. (2), wcześniej wnioskodawczynie nie odebrały żadnej korespondencji adresowanej do ojca. K. S. niezwłocznie poinformowała o treści pisma M. Z. i I. L. (1). Gdyby wnioskodawczynie wiedziały o rzeczywistej sytuacji majątkowej swego ojca odrzuciłaby spadek po nim.

Dowód:

- Przesłuchanie wnioskodawczynie I. L. (1) na rozprawie w dniu 5 października 2017 r., protokół elektroniczny 00:08:13 i dalej, protokół skrócony, k. 37 verte,
- Przesłuchanie wnioskodawczynie K. S. na rozprawie w dniu 21 listopada 2017 r., protokół elektroniczny 00:03:25 i dalej, protokół skrócony, k. 47-47 verte,
- Przesłuchanie wnioskodawczynie M. Z. na rozprawie w dniu 21 listopada 2017 r., protokół elektroniczny 00:15:29 i dalej, protokół skrócony, k. 47 verte.

W dniu 5 października 2017 r. wnioskodawczynie I. L. (1) złożyła przed sądem oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po swoim ojcu I. L. (2) oraz o odrzuceniu spadku po ojcu. W dniu 21 listopada 2017 r. wnioskodawczynie K. S. i M. Z. złożyły przed Sądem oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po swoim ojcu I. L. (2) oraz o odrzuceniu spadku po ojcu.

Okoliczności bezsporne

Sąd zważył, co następuje.

Złożony przez K. S., M. Z. oraz I. L. (1) wniosek o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym ojcu I. L. (2) zasługiwał na uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zaferowany przez wnioskodawczynię materiał dowodowy w postaci dowodów z dokumentów oraz ich przesłuchania. Sąd nie znalazł podstaw by odmówić wiary przesłuchaniu wnioskodawczyń, ich zeznania były bowiem spójne, logiczne korespondowały ze sobą oraz z przedłożonymi dokumentami.

Stosownie do przepisu art. 1015 k.c., w brzmieniu obowiązującym w chwili śmierci I. L. (2), oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania (§1). Brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku. Jednakże gdy spadkobiercą jest osoba nie mająca pełnej zdolności do czynności prawnych albo osoba, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia, albo osoba prawna, brak oświadczenia spadkobiercy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza (§ 2). Z powyższego wynika, że sześciomiesięczny termin do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku jest terminem zawitym prawa materialnego, z którego upływem ustawa wiąże wygaśnięcie uprawnień do dokonania takiej czynności. Dla spadkobiercy ustawowego początek biegu tego terminu będzie z reguły tożsamy z dniem powzięcia wiadomości o śmierci spadkobiercy (art. 924 k.c., 925 k.c.), jako że już wówczas wiedział on o swoim powiązaniu ze spadkodawcą, a więc znał układ stosunków rodzinnych, na których opiera się powołanie go w odpowiedniej kolejności na spadkobiercę ustawowego (art. 931 i n. k.c.).

W myśl art. 1019 § 1 k.c. jeżeli oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku zostało złożone pod wpływem błędu lub groźby, stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli z następującymi zmianami: 1) uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed sądem; 2) spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca. Wedle zaś § 2 i 3 wskazanego artykułu spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może w powyższy sposób uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zatwierdzenia przez sąd.

Konstrukcja uchylenia się od skutków prawnych złożonego pod wpływem błędu oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku (art. 1019 § 1 k.c.) została rozciągnięta na sytuacje, w których pod wpływem błędu spadkobierca nie złożył żadnego oświadczenia w terminie (art. 1019 § 2 k.c.), a więc takie, w których w istocie spadkobierca uchylił się nie od skutków prawnych swego oświadczenia, lecz od skutków biernego zachowania się - niezłożenia oświadczenia. W tych wypadkach skuteczne uchylenie się od skutków niezłożenia oświadczenia w terminie powoduje wyłączenie działania fikcji prostego przyjęcia spadku, wynikającej z art. 1015 § 2 zd. 1 k.c.

Oświadczenie dotyczące spadkobrania jest jednostronną czynnością prawną, do której mają zastosowanie przepisy ogólne o wadach oświadczenia woli dotyczące błędu lub groźby (art. 84 i 87 k.c., z późn. zm. wynikającymi z art. 1019 k.c.). Spadkobierca może zatem uchylić się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, jeżeli takie zachowanie było konsekwencją błędu prawnie istotnego co do przedmiotu spadku, a do uchylenia się dojdzie przed sądem, który dokonuje jego zatwierdzenia i jednocześnie złoży oświadczenie, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca.

Oświadczenie o uchyleniu się od tych negatywnych skutków powinno być złożone, zgodnie z art. 88 § 2 k.c. przed upływem roku od wykrycia błędu. Sąd dokonuje kontroli dopuszczalności uchylenia się od skutków oświadczenia woli, jak i niezłożenia wymaganego oświadczenia, pod kątem spełnienia ustawowych przesłanek. Powołanie się przez spadkobiercę, na działanie pod wpływem błędu wymaga wykazania, że błąd był istotny, dotyczył czynności prawnej i znajduje usprawiedliwienie w okolicznościach sprawy.

W literaturze i orzecznictwie Sądu Najwyższego stan niewiedzy spadkobiercy o długach obciążających dany spadek określa się w różny sposób. Wskazuje się na błąd co do "przedmiotu spadku", "stanu spadku", "stanu majątku spadkowego", "istotnych właściwości spadku" i innych (W. Borysiak [w:] Kodeks cywilny. Komentarz., red. K. Osajda, 2017 r., Legalis). Mylne wyobrażenie spadkobiercy o stanie spadku może odnosić się do samego faktu istnienia długów spadkowych oraz ich wysokości. Błąd istotny spadkobiercy co do stanu spadku można ogólnie ująć jako taki błąd,

który uzasadniałby przypuszczenie, że gdyby składający nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia oznaczonej treści. Oświadczenie o przyjęciu spadku po określonym spadkobiercy łączy się z reguły z przekonaniem, że dojdzie do powiększenia majątku spadkobiercy w wyniku dziedziczenia lub przynajmniej do niepogorszenia jego sytuacji majątkowej.

O błędzie co do przedmiotu spadku można mówić wtedy, gdy brak wiedzy o rzeczywistym stanie majątku spadkowego nie jest wynikiem braku staranności po stronie spadkobiercy, czy też inaczej, gdy "błąd jest usprawiedliwiony okolicznościami sprawy" (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2011 r., I CSK 85/11, L.). W orzecznictwie wskazuje się również, że niewiedza spadkobiercy o stanie spadku – pomimo podjętych odpowiednich, możliwych działań – może być uznana za błąd istotny (postanowienie z dnia 5 lipca 2012 r., IV CSK 612/11, OSNC 2013, Nr 3, poz. 39). W przytoczonym powyżej postanowieniu z dnia 1 grudnia 2011 r., I CSK 85/11, Sąd Najwyższy wskazał nadto, że wieloletni brak bliższych kontaktów syna z ojcem, konflikt z innymi krewnymi spadkodawcy, o czym świadczy chociażby niepoinformowanie przez nich syna o śmierci ojca, zorganizowanie pogrzebu bez udziału syna spadkodawcy sprawia, że nie można postawić uczestnikowi zarzutu braku wiedzy o stanie spadku będącego wynikiem braku z jego strony należytej staranności. Stwierdzenie, że spadkobierca, który nie złożył żadnego oświadczenia w przedmiocie nabycia lub odrzucenia spadku, nie dołożył należytej staranności w celu pozyskania wiedzy o stanie spadku (art. 1019 § 2 k.c.), powinno być poprzedzone oceną okoliczności konkretnej sprawy i ustaleniem, jakich aktów staranności można było od niego wymagać (tak postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 29 listopada 2012 r., II CSK 172/12).

Mając na względzie powyższe rozważania prawne oraz okoliczności faktyczne ustalone przez Sąd na podstawie dowodów z dokumentów urzędowych – aktów stanów cywilnego, korzystających z domniemania autentyczności dokumentu oraz domniemania prawdziwości danych zawartych w dokumencie, jak również na podstawie przesłuchania wnioskodawczyń, Sąd uznał, że wnioskodawczynie nie złożyły oświadczenia o odrzuceniu spadku w terminie sześciu miesięcy od chwili dowiedzenia się o śmierci ojca, co nastąpiło w tym samym dniu, oświadczenie takie złożone zostało przed Sądem w toku postępowania, jednakże wcześniejsza bierność wnioskodawczyń wynikała z pozostawania w doniosłym i istotnym błędzie co do stanu majątkowego spadkodawcy.

Jak wynika z przesłuchania wnioskodawczyń, ich relacje z ojcem były bardzo trudne. Wnioskodawczynie I. L. (1) w zasadzie od wyprowadzki z domu po ukończeniu szkoły podstawowej nie utrzymywała z ojcem kontaktów, widziała go tylko raz na ślubie siostry w 2002 r. Ojciec nie interesował się jej życiem ani życiem jej rodziny. Ojciec przez lata nadużywał alkoholu, co stanowiło główną przyczynę ograniczonych kontaktów i trudnych relacji ze wszystkimi córkami. Wnioskodawczynie nie miały szczegółowych informacji o życiu ojca, nie wiedziały, z czego się utrzymuje, jedynie K. S., która okresowo zamieszkiwała w lokalu przy ul. (...) we W. wraz z ojcem, wiedziała o zadłużeniach związanych z najmem lokalu komunalnego oraz mediami, które to zadłużenie zostało przez nią uregulowane.

W ocenie Sądu wnioskodawczynie dołożyły należytej staranności w podjęciu działań mających na celu ustalenie rzeczywistego składu majątku spadkowego, w szczególności ustalenia, czy majątek ten nie był obciążony długami. Podstawę tezy o niedołożeniu należytej staranności powinna stanowić ocena uwzględniająca konkretne okoliczności sprawy nieodzwonne do ustalenia, jakich aktów staranności można było wymagać od strony. Jak wynika z uzasadnienia orzeczenia Sądu Najwyższego wydanego w sprawie o sygn. akt IV CK 799/04 w dniu 30 czerwca 2005 r., dopiero niepodjęcie określonych, uzasadnionych w danej sytuacji, działań mogłoby prowadzić do oceny o niedołożeniu przez spadkobiercę należytej staranności wyłączającej skuteczne powołanie się na błąd, co do przedmiotu spadku. Skuteczność powołania się na błąd, co do przedmiotu spadku można wykluczyć wtedy, gdy spadkobierca nie dochował należytej staranności polegającej na podjęciu uzasadnionych w danych okolicznościach działań, zmierzających do ustalenia stanu spadku, których podjęcie doprowadziłoby do takiego ustalenia i w konsekwencji - do uniknięcia błędu.

Sąd miał na uwadze, że wnioskodawczynie, zdając sobie sprawę z trybu życia ojca, dochowały należytej staranności w uzyskaniu pełnej wiedzy o stanie spadku. W okolicznościach sprawy istotne jest, iż do chwili odebrania przez K. S. pisma Komornika Sądowego z dnia 10 lutego 2017 r. nie zaszły żadne okoliczności, które mogłyby u wnioskodawczyń wzbudzić przekonanie, iż ojciec pozostawił po sobie jakieś długi, wnioskodawczynie bowiem starały się w sposób

kompleksowy sprawdzić ewentualny stan zadłużeń po zmarłym ojcu – przeszukały jego rzeczy, udały się do operatora sieci komórkowej, w której ojciec miał telefon na kartę, udały się na nawet do dwóch banków. Sąd uznał, iż wnioskodawczynie nie posiadały wiedzy o rzeczywistym stanie spadku, a niezłożenie przez nie w przepisany terminie stosownego oświadczenia spadkowego było spowodowane przekonaniem, że spadkodawca nie posiadał długów. Podkreślić również należy, że wnioskodawczynie bezzwłocznie podjęły działania mające na celu zatwierdzenie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku.

Zdaniem Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdza stanowisko wnioskodawczyń, że o rzeczywistym stanie spadku, tj. o długach spadkowych ojca dowiedziały się dopiero po otrzymaniu pisma Komornika Sądowego w marcu 2017 r., a zatem już po upływie sześciomiesięcznego terminu przewidzianego przez ustawodawcę na złożenie oświadczenia spadkowego, jak również, że wnioskodawczynie pozostawały w błędnym, aczkolwiek usprawiedliwionym okolicznościami przekonaniu co do stanu spadku. Mając to na uwadze, Sąd uznał, iż wnioskodawczynie spełniły przesłanki wynikające z art. 1019 k.c. w zw. art. 88 § 2 k.c.: oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych złożyły w terminie roku od wykrycia błędu - dowiedzenia się o rzeczywistym stanie spadku, oświadczenie to złożyły przez Sądem wraz z równoczesnym oświadczeniem o odrzuceniu spadku.

Z uwagi na powyższe, Sąd zatwierdził oświadczenia wnioskodawczyń o uchyleniu się od skutków prawnych niezachowania terminów do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku, o czym orzeczono na podstawie art. 1019 § 3 k.c. w pkt I-III sentencji postanowienia.